

Het proces

In eerste instantie start de gemeente een onderzoek naar de oorzaken van de wateroverlast. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door RHDHV, Royal Haskoning. Het rapport wordt in januari 2025 opgeleverd. De Gemeente vraagt aanwezigen nadrukkelijk feedback te geven op het onderzoeksvoorstel. Dat doen diverse aanwezigen ook tijdens de vergadering.

De presentatie en, te zijner tijd, de uitkomsten van het onderzoek worden gecommuniceerd. Er wordt een groep 'meedenkende burgers' gevormd, die inbreng hebben tijdens het onderzoeksproces.

Nadat het onderzoek is afgerond wordt aan oplossingen gewerkt. Als er gedurende het onderzoeksproces al 'aan knoppen gedraaid kan worden', wordt dit ook gedaan en medegedeeld.

Onderzoek oorzaken

Het onderzoek richt zich op de volgende zaken:

- De oorzaken in beeld brengen
- Onderzoek naar wet- en regelgeving
- Mogelijkheden beleid Gemeente Nijmegen
- Mogelijke oplossingen?
- Bij wie liggen deze oplossingen?

Mogelijke oorzaken

De grondwaterstand in Hees is verhoogd. Is er een relatie tussen de grondwaterstand en de vele neerslag in het voorjaar (klimaatverandering)? Of zijn er (ook) andere oorzaken? Nijmegen-West is lager gelegen (Heese Kom). Er is nu een piek in de waterstand zoals die er nog nooit is geweest. Dit is af te lezen uit diverse peilbuizen (o.a. de vier nieuwe peilbuizen in Hees). Belangrijker is het feit dat de waterstand niet is gedaald in de loop van het voorjaar en de zomer, waardoor we een slechte uitgangspositie hebben voor het najaar/regenseizoen.

Mogelijke oorzaken die genoemd worden:

- Meer neerslag
- Lage ligging van Hees (o.a. ten opzichte van de stuwwal)
- Verhoging waterpeil Maas-Waalkanaal
- Verhoogde waterstand Waal
- Stoppen met grondwateronttrekking (o.a. t.b.v. De Bruuk en industrie)
- Vervangen van de riolering (de oude riolering was poreus waardoor er ongewilde drainage was)
- Afkoppelen hemelwater in delen van de stad
- Aanleg wadi's, loskoppeling hemelwater en andere ingrepen in het watermanagement

Veel van deze zaken waren ook al gesignaleerd door bewoners.

Onderzoeksmethodiek, analyse

RHDHV analyseert de meetgegevens van het waterpeil in Hees en omliggende wijken en buitengebied. Er zijn ook historische meetgegevens beschikbaar. Zo krijgen onderzoekers inzicht in hoe de grondwaterstand zich gedraagt in combinatie met bepaalde ingrepen (zie oorzaken) of natuurlijke processen (denk bv. aan de stuwwal, neerslag).

Zorgplicht Gemeente en andere instanties

Het is moeilijk te overzien wie wat doet in het waterbeheer. We hebben te maken met de volgende partijen:

- Rijk
- Provincie
- Waterschap
- Gemeente
- Particulier (eigen perceel)

Zijn er structureel nadelige gevolgen, dan heeft de gemeente een zorgplicht, zolang de verantwoordelijkheden niet bij het Waterschap, provincie, particulier of de landelijke overheid liggen. Onderdeel van het onderzoek is kijken of de Gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan.

Robuust systeem in Hees

Het waterpeil in Hees moet robuust en beheersbaar blijven. Er moet een streefpeil afgesproken worden voor Hees en ontwatering moet daarop aangepast worden. Hierin hebben alle genoemde partijen een rol. Het onderzoek moet een oplossingsrichting aangeven.

Een greep uit vragen van aanwezigen:

‘Zijn er nu al knoppen waar jullie aan kunnen draaien?’

Het grondwaterpeil wordt gestuurd door het Waterschap. In theorie zou je aan deze knop kunnen draaien. In het buitengebied kan dat makkelijk, maar in onze wijk is dat lastiger. Het peil is aan de grens van de gemeente 20 cm hoger dan vastgesteld. Kan dit nu al lager? De Gemeente kan dit op dit moment niet oplossen, maar gaat wel in gesprek met het Waterschap.

Het Maas-Waal kanaal is ook zo’n ‘knop’. Het waterpeil is, ten behoeve van de scheepvaart, in 2006 omhoog gezet. Maar verandering hierin is niet waarschijnlijk.

Meer grondwateronttrekking is ook niet waarschijnlijk (deels i.v.m. vervuiling, deels i.v.m. bescherming natuur, deels door minder onttrekking door industrie).

‘Wat kunnen bewoners doen?’

Er komt advies vanuit de Gemeente.

‘Wat is de invloed van de ontkoppeling van regenwater?’

Dat wordt bekeken, maar deze ontkoppeling kan niet makkelijk teruggedraaid worden.

‘Is er nu al compensatie voor maatregelen die nu al door particulieren worden uitgevoerd? En komt die compensatie er in de toekomst, kijkt de Gemeente dan met coulance naar de nu al getroffen maatregelen?’

Er is waarschijnlijk geen compensatie, er is geen budget voor. Maar in het hypothetische geval dat de Gemeente 100% verantwoordelijk is, wordt er met coulance gekeken naar de nu al getroffen maatregelen.

Kortetermijnmaatregelen:

- Overleg waterschap over peilverlaging
- Peil Maas-Waal kanaal verlagen (niet waarschijnlijk dat dit kan i.v.m. economische belangen)
- Afkoppeling: Operatie Steenbreek in Nijmegen-West stopzetten. Stoppen met individuele afkoppeling hemelwater.

Zie ook het artikel in De Gelderlander van maandag 8 oktober 2024 (“Regenpijp afkoppelen taboe na [waterrellende](#) in Nijmeegse kelders en overstromingen in huis”).

